

ULEZITOST CE- SKOSLOVENSKA PRO EVROPU

ČETNOVÉ číslo sborníku Current Opinion přináší pod-
mno ohlavením pozoruhodný člán-
ek, jehož autorem je p. Karel
ergler, zplnomocněnce Českoslo-
venské republiky pro Spojené Stá-
ty. Článek tento určen byl hlav-
ně pro americkou veřejnost, ale
zájmovost i pro nás a proto
finálně jej v plném znění:

V minulém říjnu zřízen byl v
sedi Evropy nový národní demo-
kratický stát, Československá Re-
publika, která obzvláště v moder-
ním útvaru Království České, je-
mž byla vzata práva Habsburků
řed třemi sty lety. Její obrození
vyvražděním národního zápasu
roti Němcům a v největší době ta-
ě proti Maďarům, a je toliko po-
bední fási zápasu proti germani-
aci, který český lid vedl po dva-
áct století, zápasu, který pře-
maty Habsburků na čas potlačil,
ale stal se silnějším než kdyko-
v před tím v devatenáctém stole-
í a měl v důsledku znovu získání
vohody Čechů a Slováků ve svě-
ové válce.

Tento století starý boj s Němci
e jedním z nejdůležitějších živlů
ří uzavírání o postavení nového
tátu. Československý lid, nejzá-
udnější ze Slovanů, má starožit-
nou kulturu, v které charakteristi-
ky slovanské rysy jsou zbarveny
atinskou civilizací středověku; a
crom toho mají soubor známek,
řiskaných silou okolností v dlou-
ném zápasu udržet si národní a
kulturní svobodu a později jí zno-
u získati. Čechové znají Němce
lokálně; byli nuceni naučit se
elit a odrážet německé útočné
methody a nezbytnost boje proti
absolutismu a v posledním
století ztmelila lid v jednotu,
jež je nejjistější zárukou
tělé prosperity nového státu.

Politická zralost a schopnost pro-
amosprávu československého li-
lu byla projevena obdivuhodnou
disciplinou jeho armády v Sibiři,
organizované z jednotek rakou-
ko-uherské armády, které dobro-
volně přešly k slovanským sou-
menovcům Ruska — armády, jež
bojovala proti vojsku Habsburků
i později obhajovala se proti bo-
zevíkům na obrovsky rozsáhlém
ízemí, poslušně a nepřetřítě
autority vlády, jež v té době byla
e vyhnanství, zatím co vlast na-
ěžala se ještě v rakouském nad-
ždí. Tyto hodnoty byly pro-
jeveny v dlouhé trpělivosti, s kte-
ou revoluce byla plánována, a v
ychlosti, s kterou byla provede-
na, téměř bez krvavých prolítí, -
když zádeci rozhodli, že nadešel vhodný
okamžik k úderu. A tyto hodnoty
sou proječovány dnes v organi-
aci nového státu, který již nyní
nguje hladce, nevyrušen téměř
vnějšími konflikty a vnitřní ne-
spokojeností — země, kde poli-
tecký a hospodářský život je u-
ovnanějším, toliko několik měsí-
ů po válce, než kdekoli jinde na
ýchod od Rýna.

Československá Republika zá-
řijná asi 50,000 čtverečních mil
ízemí a má asi 12,000,000 lidí —
Karpatští Rusíni a Uhro-Rusíni,
sousedé Slováků na východě a
ízec s nimi plemenně spříznění,
odhlasovali jednotu s Českoslo-
venským státem a také o ni požá-
ali. Leží téměř ve středu cen-
rální Evropy a je vysoce vyvinu-
a, majíc bohaté doly a prospíva-
jící industrie, a povaha a výchova
její lidu činí ji schopnou, aby u-
řřovala střední bástu nové pře-
čázky, kterou mírová konference
tvoří proti německé útočnosti
áměrem východním, Německo je
poraženo, ale musíme být dříve
řesvědčeni, že je kačičím lífán-
cem. K německé revoluci proti
unkerství a kaiserovství nedošlo
z toho důvodu, že bylo shledáno,
že tyto instituce jsou morálně ne-
řřipustné, poněvadž nebyly s to
uskutečnit imperialistických cílů
Německa. Českoslováci mají tak
lhouhou zkušenost s německou vě-
řofomností, že vyčkají, až Němci
ežkoliv dokážou svoji kačičenost
ež budou se považovati za oprá-
řřené přijmouti to jako skutečnost.
Aež tím, k zabránění obnovy ně-
eekého Drang nach Osten a ne-
ežpečí, ohrožující neněmecký
vět, spojení musí se spolehnouti na
ospodářskou sílu a nepochybně i
uancion vojenskou schopnost sku-
řřaných států, anebo starých
tátů, sesílených návratem těch
řřtí vlastních příslušníků, které
s našelzy pod německým a ma-

řarským paustvím. Polsko, Čes-
koslovenská Republika, Rumun-
sko, Jugoslavie, Řecko — to jsou
státy, které tvoří članky řetězu,
kterým odděluje se Německo od
východu. Z nich Československá
Republika náleží se nejbliže stře-
du a hospodářsky je nepokročilejší,
zeměpis i historie významněji
ji pro hlavní úkol v udržování ně-
meckého imperialismu v mezích.

S ostatními těmito státy vztahy
Českoslovačků jsou výborné. Je-
řřivě pomezí dotýká se hranice Pol-
ska a Ukrajiny a snad dotýkáti
bude se i Rumunska a Jugoslavie.
V přítomné době jsou jisté roz-
pory s Poláky ohledně hranic v
Slezsku, ale vyjednávání je vede-
no mezi Prahou a Varšavou a je
uadže, že tento spor bude uro-
vňán přátelským způsobem. Vta-
hy mezi Poláky a Čechy v posled-
ních letech, jako národní zpřibuz-
něných i jako národně bojujících za
svobodu proti stejnému nepříteli
byly nejlepší a srdečnost existu-
jící mezi národy i vládními je zá-
rukou, že je aspoň jedna otázka
pomezí v Evropě, která vyřizena
bude smírně a v duchu dobré vůle.
Jiným činitelem, přispívajícím k
dnešnímu souladu, je skutečnost, že
ho hospodářské vztahy mezi Polskem
a Československem budou velmi
blízké a prostřednictvím přístavu
Göteborgu české výrobky budou mí-
ti přístup do zemí v Pobaltí. Ukra-
jina je až doposud téměř bez ja-
kékoliv industrie a její trhy by
mohly opatřit jiné důležité pole
pro vysoce vyvinuté české indus-
trie. Je možné, že Ukrajina bu-
de pojata do federálního Ruska.
To však nikterak nepoškodí vta-
hy k Čechům, neboť jako jiné ma-
le slovanské národy, Českoslováci
v minulosti vždy vzhlíželi k Rusku
pro svoje osvobození a dosud v ži-
vé paměti jsou vzpomínky na ty-
to dny. Byly posvěceny krví ti-
řřet Čechů, kteří padli bojující po-
boku ruských armád v této válce,
a i v přítomném politování hod-
něm stavu Ruska silně živly v je-
ho obyvatelstvu, které státi se
proti bolševikům, našelzy přítele
a ochránce v československých
armádách, které obhajovaly zájmy
demokracie ruské a spojenou pro-
ti armádám Leninů a Trockého.

S Rumunskem české vztahy by-
ly výborné, stejně jako s Itálií.
Československé armády bojovaly
po boku Rumunů v Dobruži proti
bulharským vetřelcům; česko-
slovenské pluky udržovaly sekei
italské linie v hrdinských a vítěz-
ných bojích proti Rakousku v ro-
ce minulém; a přátelství, kterému
Čechové se těšili u latinských ple-
men, stejně jako u jiných slován-
ských národů, umožnil českoslo-
venským státníkům nepochybně
prokazovati dobré služby při u-
rovnávání nesnází mezi jinými stá-
ty střední a jihovýchodní Evropy.
Pokud Jihoslovani se týče, pře-
řřtelství jich s Čechy ode dávna by-
lo ztmeleno dlouhými a těžkými
zápasy proti Němcům a Maďarům,
nejprve v rakouských a uherských
soudcích a posléze na bojištích. —
Byl to profesor Masaryk, nyní
president Československé Repub-
liky, který svým odhalením ra-
kousko-uherských podvodů ve
spojení s proslulým soudem v Za-
hřebě v roce 1909 zachránil živo-
ty ředesáti Jihoslovani, kteří v
důsledku těchto falešných usvěd-
čujících důkazů byli odsouzeni k
smrti pro velezradu. Se všemi tě-
mito státy nové získavšími svobo-
du anebo moc vztahy "klíčového
státu" protiněmeckého oblouku,
Československé Republiky, jsou
tak srdečné, že není žádného ne-
bezpečí konfliktu, v důsledku kte-
rého byla by otevřena cesta dal-
šímu německému pronikání k vý-
chodu.

Vnitřní problémy nového státu
sou značné, ale všechny známky
nasvědčují tomu, že vláda, již v
ěle stojí prezident Masaryk a pre-
mier Kratochvíl, čelí jim úspěšně. Je-
to vláda kbalící, v které nalézá-
jí se Češi i Slováci, zástupci všech
politických stran, od socialistů do
konservativních katolíků, a vláda
tato není ohrožována revolucí. Je-
řřer známé socialismu v Čechách,
ale žádoucí bolševismu. Ve všech
zápasech proti Němcům a stoupen-
cům dynastie v rakouské říšské ra-
dě, jež předcházely revoluci, stej-
ně jako v armádách, jež utvořeny
byly v Rusku, Rumunsku a Itálii
z československého vojska, které
nechtělo bojovati proti spojene-
ckým národům, s kterými bylo
sjednoceno páskami plemennými
anebo sympathiemi, ale které bo-
jovalo chrabře proti odvčkým u-
řřicovatelům národa, socialisté a

neobětivé státi podle sebe. Čes-
koslovenská socialistická strana
vřředovala si, že první potřebou
národa je svoboda a jednotu, a že
jedinec po té ne národní a neodvčlý
stát bude opevněn, bude možno u-
važovati o otázkách dalekosáhlých
sociálních změn.

Nepochybně nejzávažnější vnitř-
ní problém tvoří Němci, jež po-
čítá se na dva miliony, kteří sou-
řřem jsou s Čechy v jistých distrik-
tech. Ale tento problém jest již
nyní méně závažným než byl před
čtyřmi měsíci a jsou jisté známky,
z kterých se dá souditi, že státi
povede k mízivému bodu Program
nové vlády poskytuje plně záruky
pro národnostní menšiny — ochra-
nu německému jazyku a něme-
ckým školám v distriktech, kde
německé obyvatelstvo je dostateč-
ně početné, aby učinilo to potřeb-
né, pro rovnoprávnost Němců ve
veřejné službě a v hospodářských
vztazích, jakož i plně zastoupení
německého živlu v českosloven-
ském parlamentě. A důkazy se
hrumadí a tomu, že velká většina
německého obyvatelstva je úplně
ochotna přistoupiti na toto uspo-
řřádání.

Neboť musí být pamatováno, že
tyto "německé Čechy" nejsou ve
skutečnosti německé; je to část
starého království Českého, je to
české území, na kterém se Němci
usadili. A i v tomto území je vel-
ké množství českého obyvatelstva,
tak že, kdyby Německé Čechy se
staly samostatným státem, jak by
Němci navrhováno, mohly by če-
skou menšinu daleko větších pro-
porcí, než je německá menšina v
Československé Republice. Bez
českého obyvatelstva hospodářský
život v distriktech, kde Němci
mají většinu, by zahynul, a Němci
již nyní počínají si uvědomovati, že
zájmy obou plemen jsou spjaty v
jedno.

Českoslováci nejsou komunisty;
nekladou svých rukou na území,
které jim nepatří podle národnost-
ního práva. Kdyby tak učinili,
mohli si činiti nárok na Vídeň —
poněvadž zde je několik set tisíc
Čechů, kteří mají tak dobré prá-
vo, aby se jim dostalo uvážení ja-
ko Němcům v severozápadních Če-
chách. A Čechové plným právem
očekávají, že za liberální záruky
práv německé menšiny v Čechách
Němci v Rakousku povolí stejné
záruky pro ostrovy českého oby-
vatelstva, které nevyhnutelně mu-
sí být ponechány v těchto něme-
ckých distriktech.

Přes hořké počty, zahesnané
válkou, je dostatek příjmů k nadě-
ři, že se tak stane. Kanadani, ce-
stující Rakouskem za několik tý-
dnů po podepsání příměří, mluvili
s prominentním vídeňským ob-
chodníkem, který překvapil je
poznávkou, že se domýšlí, že Če-
chové jsou nejlepší následní situace
ve střední Evropě. Neboť zatím
co všechno bylo ve zmatku kolem
něch, utvořili bankovní systém a
obchodní život, který již fungo-
val hladce a úspěšně. Je přiroze-
no, že nebylo to utvořeno z nič-
ho. Bylo to ovoce stálého pokro-
ku v hospodářském životě a v po-
litické organizaci, v porozumění
patriotismu a pohotovosti lidu
podrobiti se zvoleným výdělům,
což dělo se po celou dobu zápasu
za národní svobodu po celé mimi-
lé století.

Český bankovní systém, v pře-
něm kontrastu k rakouskému, je
vysoce vyvinut v Čechách, s pro-
sperujícími odbočkami v Hallě,
Bukovině, Vídně, Terstu, Moskvě,
Petrohradě a i v New Yorku. Pri-
mární bankovní systém, ná-
rod, který je tradičním přítelem
národů jihovýchodní Evropy, kde
hospodářský život je opoždilý, bu-
de s to nyní, kdy habsburská po-
ta jsou zlomena, opatřovati celý
balkánský poloostrov a Rusko
řřobnými hospodářskými služba-
mi, které dříve zmonopolisovány
byly Němci a Rakúšany a byly ná-
řředovně používány k posilování
úspěchu německých imperialisti-
ckých snah a tužeb na východě.

Českoslováci vykouplili si svoji
svobodu krví — krví vojáků, kte-
ří padli v Rusku, Rumunsku, Ita-
lii a Francii, pod bílou a červenou
vlajkou, která vlála podle vlajek
spojeneckých; krví mučedníků do-
na, usmrcených na rozkaz vojens-
kého soudu anebo soudu civilních
v prvních třech letech války, kdy
rakousko-uherské autority se do-
mýšlely, že vesměra nespokojenost
může být urovnána všeobecnou
zásadou terrorismu. Ale vykou-
plili si ji také prací — těžkou pra-
cí tří ašobů št. generál, s ka-

TRINEROVY LÉKY

nejsou v dosahu prohibice

Ti, kdo potřebují léku proti žaludkovému potřím, zácpě, špatnému trávení, nady-
mání, bolesti hlavy, nervosní drážlivosti, povlečené malátnosti a pod., uslyší radu, že

Trinerovo Léčivé Hořké Víno

nespada pod právníce prohibičních zákonů. Formule tohoto léku
byla pečlivě přehlédnuta, a United States Revenue Department
ve Washingtoně, D. C., dne 2. května 1919 jí pozitiva prozkoumal
a seřadil. Stejně stalo se s formulí

Trinerovy Angeliky Hořké

jež rovněž pozitiva uznána za lék, jenž nespada v obor nápojové
prohibice. Právě nám p. Rev. Skoček z Jarell, Tex., píše v listě
z 30. dubna, jak výborně mu Angelika Hořká pomáhá při zotavo-
vání se z velmi těžké influenzy. Již před lety mu jednou pomohla,
a nyní si na ni vzpomněl a věčně uznává její výtečný účinek.

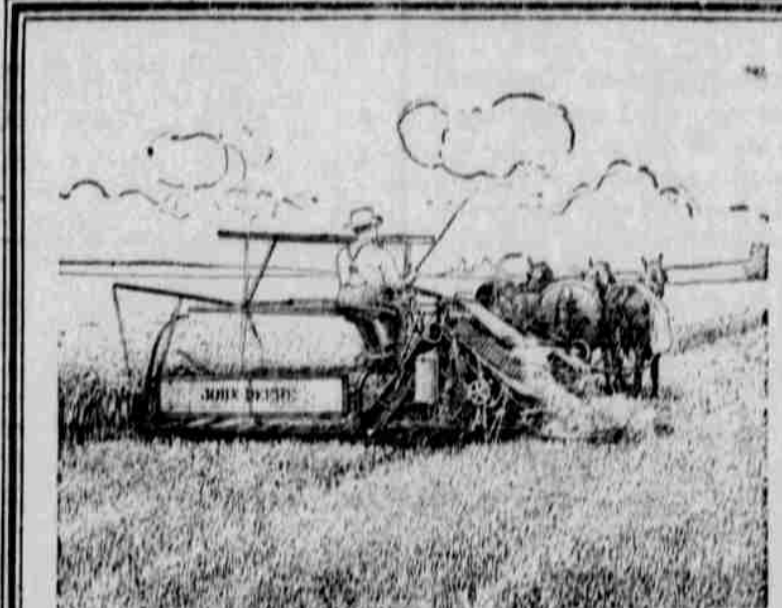
k dostání ve všech lékárnách.

Joseph Triner Company

velkovýroba léků

1333 43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Máme pro vás lepší vazač obilí

Až budete přáti ve mě-
stě, přijďte si prohlédnouti
John Deere vazač. Je to
stroj, který vám poskytne
zvláštní léta služby při
menším výdání za správ-
ly a bude konat lepší prá-
ci za kromoběžného sta-
vu pole a počasí, nežli ji-
ný vazač.

Silnější kola i těžší rám,
sesílená platforma, samé
upravující se ložiska, vá-
lečková ložiska, tři stře-
šovatelé na místě dvou,
zkalený povrch trnů se
části na uzlovači, brouše-
né a hlazené ložisko, hří-
dele u střešovatele a rych-
le přebíhající čepový truck
sou některé z množství
bodů při tomto vazači, jež
činí jej příhodným, lehkým v
tahu a šopným při upotře-
bě. — Oceňte, co vazač napa-
kolení v pravdě jest, až dostá-
te John Deere do svého pole
ve zřech.

Cheeme vám ukázati
množství bodů ohledně to-
hoto stroje, jež netze shle-
dati při jiných vazačích a
které uznáte jako zvláštní
hodnotu.

Přijďte a prohlédněte si tento lepší vazač.

Prodávají je JOHN DEERE ob-
chodníci všude.